

غده تیروئید پروانه‌ای شکل بوده و در قسمت عرضی حنجره در جلوی گلو قرار دارد.

این غده جزء بزرگ‌ترین غدد اندوکراین بوده که خود از دو لوب تشکیل شده است، البته در قسمت مرکزی دارای بخشی به نام لوب هرمی بوده که سبب اتصال دو لوب تیروئیدی به یکدیگر می‌گردد. واحدهای تشکیل دهنده غده تیروئید، آسینوس یا فولیکول بوده که در قسمت مرکزی آن پروتئین‌های کلونیدی وجود دارد که خود به عنوان انباری به منظور ذخیره هورمون تیروئید می‌باشد و دارای چهار عملکرد اصلی می‌باشند:

جذب و انتقال ید، ساخت و ترشح تیروگلوبین، اتصال ید به تیروگلوبین به منظور ساخت هورمون‌های تیروئیدی و ترشح هورمون تیروئید به دستگاه گردش خون، این غده در متابولیسم بافت‌ها نیز نقش دارد.

بیماری‌های غده تیروئید

شایع‌ترین مشکلاتی که تیروئید را تحت تأثیر می‌دهند شامل این موارد هستند:

- ☐ کم کاری تیروئید (هایپوتیروئیدی)
- پرکاری تیروئید (هایپر تیروئیدی)
- بزرگی غده تیروئید (گواتر)
- توده‌های تیروئید

کم کاری تیروئید

وقتی غده تیروئید کمتر از حد طبیعی فعالیت کند، یا از بدو تولد ناقص شکل گرفته باشد، یا به وسیله جراحی، کل تیروئید یا قسمتی از آن برداشته شده باشد و یا ید کافی در رژیم غذایی موجود نباشد دیگر نمی‌تواند هورمون کافی تولید کند و به این حالت کم کاری تیروئید گفته می‌شود.

کم کاری غده تیروئید در بین بیماری‌های غدد درون‌ریز، شایع‌ترین بیماری پس از دیابت می‌باشد. به زبان ساده، این بیماری هنگامی ایجاد می‌شود که غده تیروئید نتواند به اندازه نیاز بدن هورمون تولید کند.

هورمون غده تیروئید تری‌یدوتیرونین (T3) و تیروکسین (T4) است. این هورمون‌ها وظیفه تنظیم مصرف انرژی، تولید گرما و تسهیل رشد در بدن را بر عهده دارند. بیماری در زنان سه برابر شایع‌تر از مردان است.

علائم کم کاری تیروئید معمولاً در اثر کاهش متابولیسم بدن ایجاد می‌شود و ممکن است شامل خستگی، افزایش وزن و افسردگی باشد.

پرکاری تیروئید

وقتی تیروئید بیش از اندازه فعالیت کند و هورمون زیادی تولید کند گفته می‌شود که فرد مبتلا به پرکاری تیروئید می‌باشد.

پرکاری تیروئید بیماری غده تیروئید است که در آن تیروئید بیش از مقدار طبیعی، هورمون ترشح می‌کند. هورمون‌های غده تیروئید تیروکسین (T4) و تری‌یدوتیرونین (T3) هستند.

در این حالت علائمی از بیماری از جمله تپش تند قلب، کاهش وزن، تعریق، عدم تحمل گرما، لرزش و بی‌قراری نمایان می‌شود.

از جمله بیماری‌هایی که موجب پرکاری تیروئید می‌شوند بیماری گریوز یا بیماری باز دو است.

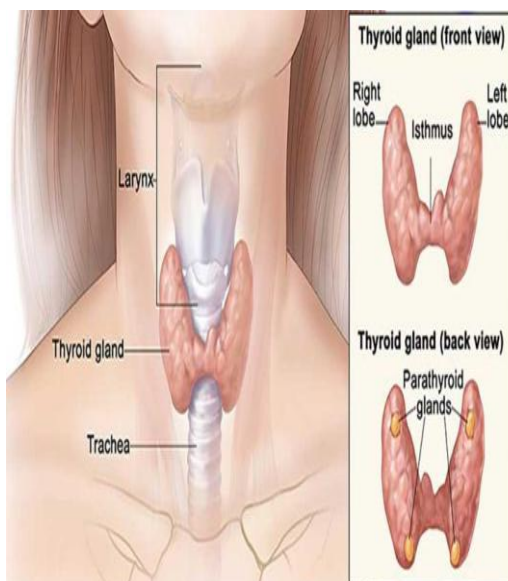
شایع‌ترین علت پرکاری تیروئید یک بیماری خود ایمنی به نام بیماری گریوز است که در آن علیه تیروئید پادتن ساخته می‌شود که موجب می‌شود سرعت تولید هورمون افزایش یابد.

علائم پرکاری تیروئید: تعریق زیاد-کاهش وزن-افزایش تپش قلب

مرکز آموزشی درمانی امام علی (ع) کرج

بیماری های غده تیروئید

تیه و تنفسیم: واحد ارتقاء سلامت

التهاب تیروئید

التهاب غده تیروئید یا تیروئیدیت را می توان به سه گروه حاد، تحت حاد و مزمن تقسیم بندی کرد. هر چند التهاب تیروئید ممکن است نهایتاً منجر به کم کاری بالینی تیروئید شود، اما تظاهرات اولیه بیماری اغلب ناشی از آزاد شدن حاد (T4 و T3) هورمون های تیروئید و شبیه به پرکاری تیروئید است. ممکن است غده تیروئید در اثر تأثیر باکتری ها یا ویروس ها ملتهب شود و تیروئیدیت ایجاد شود.

درمان بیماری های تیروئیدی: درمان بیماری های

تیروئیدی بستگی به نوع بیماری و شدت آن دارد. درمان دارویی در درمان بسیاری از بیماران نقش مهمی دارند. در کم کاری تیروئید بسته به علت آن، ممکن است هورمون تیروئید به صورت دارو تجویز شود. در پرکاری تیروئید از روش های مختلفی میزان هورمون زیاده تر، کاهش داده می شود. درمان هایی برای التهاب تیروئید و بیماری های خود ایمنی وجود دارند. برای درمان سرطان تیروئید معمولاً جراحی به کار می رود. همچنین جراحی در درمان برخی از موارد گواتر یا بزرگ شدن تیروئید، توده های تیروئیدی و در موارد نادری از پرکاری تیروئید به کار می رود.

منابع:

salamati.ir/2017/03/25

آدرس: کرج - ابتدای جاده چالوس - سه راه عظیمیه - مرکز آموزشی درمانی امام علی (ع)

تلفن: 026-32500123 داخلی 276

نشانی وب سایت بیمارستان: <https://emamali.abzums.ac.ir>

بیماری خود ایمنی تیروئید

سلول های دستگاه ایمنی بدن در یک فرد، گاهی و به دلایل گوناگون ممکن است نتواند برخی از مواد و اجزای بدن فرد را از مواد خارجی تشخیص دهد و از این رو نسبت به بافت های خودی حساس شده و بر ضد آن ها آنتی کور ترشح می کند. نتیجه ی حاصله را بیماری خود ایمنی یا حساسیت خودی می نامند. بیشتر اختلالات تیروئید مانند پرکاری یا کم کاری تیروئید مربوط به بیماری های خود ایمنی است. در بیماری خود ایمنی شرایطی ایجاد می شود که بدن توانایی خود در تشخیص بین بافت های بدن با باکتری ها، ویروس ها و سایر عوامل بیماری زا را از دست می دهد. به همین دلیل سیستم ایمنی علیه این بافت ها پادتن می سازد و اشتباهاً به این بافت ها حمله می کند. در این بیماری ها پادتنی که علیه تیروئید ساخته می شود موجب تخریب تدریجی تیروئید می شود و کم کاری تیروئید ایجاد می کند و یا موجب می شود تا بیش از حد فعال شود و پرکاری تیروئید ایجاد شود.

گواتر و توده های تیروئید

گواتر به معنای بزرگی غده تیروئید است. در برخی موارد، همزمان با بزرگ شدن اندازه غده، تیروئید دچار کم کاری و پرکاری می شود و البته در بسیاری موارد، این غده با وجود بزرگ شدن اندازه، هیچ گونه اختلال عملکرد ندارد. ممکن است این حالت در اثر بیماری هاشیموتو، گریوز، یا در اثر کمبود ید یا عدم تعادل هورمون های تیروئید ایجاد شود.